

Rolnummer 285
Arrest nr. 35/92 van 7 mei 1992

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag gesteld door de vierde kamer van het Hof van Beroep te Luik bij arrest van 23 april 1991 in zake het Openbaar Ministerie tegen P. Laplanche en de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid P.I.L. Services.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters I. Pétry en J. Delva, en de rechters F. Debaedts, L. De Grève, H. Boel, L. François en P. Martens, bijgestaan door de griffier H. Van der Zwalmen, onder voorzitterschap van voorzitter I. Pétry,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

*

*

I. Onderwerp van de prejudiciële vraag

Bij arrest van 23 april 1991 in zake het Openbaar Ministerie tegen P. Laplanche en de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid P.I.L. Services, heeft het Hof van Beroep te Luik aan het Hof de volgende prejudiciële vraag gericht :

" Is artikel 1, paragraaf 4, van de wet van 22 juni 1960, ingevoegd bij artikel 1 van de wet van 5 juli 1973, dat de op het domein der autosnelwegen gelegen verkooppunten uitzondert van de verplichting een wekelijkse rustdag in acht te nemen, in overeenstemming met het grondwettelijke beginsel van de gelijkheid (van de Belgen) voor de wet ? ".

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil

Blijkens de gegevens van het dossier betreffende het bodemgeschil zijn P. Laplanche en, in haar hoedanigheid van burgerrechtelijk aansprakelijke, de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid P.I.L. Services, voor de correctionele rechtbank te Luik gedaagd wegens het niet onderhouden van een wekelijkse rustdag bij de exploitatie van hun tankstation, zoals verplicht gesteld door het koninklijk besluit van 28 november 1974 tot invoering van een wekelijkse rustdag in de ondernemingen die aan de verbruikers vloeibare brandstoffen verkopen voor de aandrijving van motorrijtuigen, vastgesteld ter uitvoering van de wet van 22 juni 1960 tot invoering van een wekelijkse rustdag in nering en ambacht.

Zij zijn ook gedagvaard wegens het plegen van een met de eerlijke handelsgebruiken strijdige daad (wet van 14 juli 1971 op de handelspraktijken) door geen wekelijkse rustdag toe te passen in de verkooppunten van brandstoffen die zij

uitbaten.

De beklaagde is vervolgd in zijn hoedanigheid van zaakvoerder van de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid P.I.L. Services.

De besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid P.I.L. Services is als burgerrechtelijk aansprakelijke partij gedagvaard.

In zijn vonnis van 10 oktober 1990 heeft de correctionele rechtbank te Luik de tenlastelegging betreffende de niet-naleving van de verplichte rustdag en die betreffende de handelspraktijken bewezen verklaard.

Door de beklaagden is tegen dat vonnis hoger beroep aangetekend.

Zij hebben de appelrechter verzocht het Hof een prejudiciële vraag te stellen, want naar hun mening zou een discriminatie bestaan in het feit dat de op het domein der autosnelwegen gelegen verkooppunten niet aan de verplichting van een wekelijkse rustdag zijn onderworpen.

III. *De rechtspleging voor het hof*

De prejudiciële vraag is bij het Hof aanhangig gemaakt door de verzending van een expeditie van de voormelde verwijzingsbeslissing, op de griffie ontvangen op 27 mei 1991.

Bij beschikking van dezelfde dag heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers L. François en H. Boel hebben geoordeeld dat er ten deze geen reden was tot toepassing van de artikelen 71 en volgende van de voormelde bijzondere wet.

Van de verwijzingsbeslissing is kennisgegeven conform artikel 77 van de organieke wet bij op 31 mei 1991 ter post aangetekende brieven, op 5 juni 1991 aan de geadresseerden ter hand gesteld.

Het bij artikel 74 van de voormelde wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 4 juni 1991.

P. Laplanche, wonende te Fléron, rue Chapelle à la Lice 1, en de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid P.I.L. Services, waarvan de zetel gevestigd is te Luik, avenue Georges Truffaut 9, volgens het *Belgisch Staatsblad* te Luik, en Hors-Château 22, hebben bij op 26 juni 1991 ter post aangetekende brief een memorie ingediend.

Er is geen andere memorie ingediend.

Bij beschikking van 24 oktober 1991 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, tot 27 mei 1992 verlengd.

Bij beschikking van 10 maart 1992 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de terechtzitting op 2 april 1992 vastgesteld.

Van die beschikking is aan de partijen, P. Laplanche en P.I.L. Services, kennisgegeven die, evenals hun advocaat, van de datum van de terechtzitting op de hoogte zijn gebracht bij op 10 maart 1992 ter post aangetekende brieven, op 11, 12 en 19 maart 1992 aan de geadresseerden ter hand gesteld.

Ter terechtzitting van 2 april 1992 :

- is niemand verschenen;
- hebben de rechters L. François en H. Boel verslag uitgebracht;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd conform de artikelen 62 en volgende van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

IV. *Onderwerp van de omstreden normen*

De wet van 22 juni 1960 tot invoering van een wekelijkse rustdag in nering en ambacht bepaalt in artikel 1, § 1 :

" Op aanvraag van een of meerdere beroepsverbonden en op gunstig advies van de Hoge Raad voor de Middenstand kan de Koning, wanneer het algemeen nut en de economische noodwendigheden het toelaten, een wekelijkse rustdag verplicht stellen in de tak van handel of ambacht welke dit of deze verbonden aanbelangt ".

Paragraaf 2 van dat artikel verbiedt op de verplichte rustdag de rechtstreekse verkoop aan de verbruiker en bestellingen ten huize.

Paragraaf 4 van het artikel bevat drie leden. Enkel het eerste lid houdt verband met het onderwerp van de prejudiciële vraag en bepaalt :

" Wanneer een wekelijkse rustdag verplicht is gesteld in

een bepaalde tak van handel of ambacht, slaat het bij § 2 bepaald verbod op alle verkooppunten waar deze werkzaamheid, zelfs op bijkomstige wijze, wordt uitgeoefend, met uitzondering van de verkooppunten gelegen op het domein der autosnelwegen. Voor de toepassing van deze bepaling maken de toe- en uitgangswegen geen deel uit van het domein der autosnelwegen. Behoudens wanneer de Koning er op aanvraag van het verzoekend verbond anders over beschikt, is het verbod insgelijks toepasselijk op alle andere in dezelfde lokalen uitgeoefende handels- of ambachtelijke werkzaamheden " .

Op 28 november 1974 heeft de Koning op verzoek van het nationale verbond van distributeurs en kleinhandelaars in brandstoffen een koninklijk besluit uitgevaardigd tot invoering van de wekelijkse rustdag in de ondernemingen die aan de consumenten vloeibare brandstoffen verkopen bestemd voor de aandrijving van motorrijtuigen. Volgens artikel 1, § 2, van dat koninklijk besluit is het gestelde verbod om één dag per week vloeibare brandstoffen te verkopen bestemd voor de aandrijving van motorrijtuigen niet van toepassing op de andere handels- of ambachtelijke werkzaamheden die worden uitgeoefend in dezelfde lokalen als die waar brandstof wordt verkocht.

V. *In rechte*

A.1. In hun gemeenschappelijke memorie geven P. Laplanche en de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid P.I.L. Services te kennen dat, op het vlak van de economische gelijkheid, de gelijkheid voor de wet de mogelijkheid van de burgers impliceert op dezelfde waarborgen aanspraak te maken en dezelfde rechten te verkrijgen indien zij de gestelde voorwaarden vervullen.

A.2. Volgens hen is er een incoherentie en een contradictie in artikel 1 van de wet in zoverre :

- § 1 het criterium gebruikt van de maatregel van algemeen belang en de economische behoeften om aan de Koning de

bevoegdheid te verlenen een wekelijkse rustdag in de betrokken bedrijfstak voor te schrijven;

- § 4 een lokalisatiecriterium gebruikt - het domein van de autosnelwegen - onafhankelijk van het algemeen belang en de economische behoeften om van de krachtens § 1 vastgestelde bepalingen af te wijken.

Dat lokalisatiecriterium roept een discriminatie in het leven tussen verkooppunten, naargelang zij al dan niet op het domein van de autosnelwegen zijn gelegen, terwijl ten aanzien van het algemeen belang en de economische behoeften hun wijze van functioneren gelijkaardig is.

A.3. De partijen herinneren aan rechtspraak van het Hof van Cassatie volgens welke het criterium van de lokalisatie van een inrichting ten opzichte van een andere discriminatoir was verklaard en geven te kennen dat het criterium van de lokalisatie op het domein van de autosnelwegen geen verband houdt met de aard of de doelstelling nagestreefd door de wet van 22 juni 1960, volgens de parlementaire voorbereiding : het verbeteren van de arbeidsomstandigheden, de bescherming van het welzijn en de gezondheid van de werknemers of zelfstandigen, om hun een wekelijkse rustdag te waarborgen.

B.1. De grondwettelijke regels van de gelijkheid der Belgen voor de wet en van de niet-discriminatie sluiten niet uit dat een verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen zou worden ingesteld, voor zover voor het criterium van onderscheid een objectieve en redelijke verantwoording bestaat. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld met inachtneming van het doel en de gevolgen van de bestreden maatregel alsmede van de aard van de in het geding zijnde beginselen ; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat de aangewende middelen redelijkerwijze niet evenredig zijn met het beoogde doel.

B.2. Artikel 1, § 1, van de wet van 22 juni 1960 tot invoering van een wekelijkse rustdag in nering en ambacht machtigt de Koning ertoe, wanneer het algemeen nut en de economische noodwendigheden het toelaten, op aanvraag van een of verscheidene beroepsverbonden en op gunstig advies van de Hoge Raad voor de Middenstand een wekelijkse rustdag

verplicht te stellen in de tak van handel of ambacht welke dat verbond of die verbonden aanbelangt.

Krachtens artikel 1, § 4, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 5 juli 1973, geldt de door de Koning genomen beslissing niet voor de op het domein der autosnelwegen gelegen verkooppunten.

Blijkens de parlementaire voorbereiding van de wet van 5 juli 1973 houdt de uitzondering voor de op het domein der autosnelwegen gelegen verkooppunten verband met de omstandigheid dat het Belgische snelwegennet in het Europese is geïntegreerd.

Het door artikel 1, § 4, van de wet van 22 juni 1960, gewijzigd bij de wet van 5 juli 1973, gehanteerde criterium - de lokalisatie van het verkooppunt op of buiten het domein der autosnelwegen - is objectief en verantwoord.

Immers, dank zij de ingestelde uitzondering kan de gebruiker van een autosnelweg die oprijden zonder op rustdagen bevoorradingsmoeilijkheden te moeten vrezen : wanneer hij voor een gesloten tankstation staat, zal hij vaak niet in de onmiddellijke omgeving een open station kunnen bereiken, dit zowel wegens de inrichting zelf van het snelwegennet als wegens de mindere bekendheid van de automobilist met de streek die hij doorreist.

De uitzondering van artikel 1, § 4, van de wet van 22 januari 1960, gewijzigd bij de wet van 5 juli 1973, vergemakkelijkt in ruime mate het verkeer op de autosnelwegen.

Om die redenen,

Het Hof

zegt voor recht :

artikel 1, § 4, van de wet van 22 juni 1960 tot invoering van een wekelijkse rustdag in nering en ambacht, ingevoegd bij artikel 1 van de wet van 5 juli 1973, schendt de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet niet.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, conform artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 7 mei 1992.

De griffier,

De voorzitter,

H. Van der Zwalmen

I. Pétry